

TOIMINNALLINEN TS. PALVELUTUOTANNON YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMAN TOTEUTUMA 2024–2025

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Seurannan mittarit	Toteutunut 2022–2023	Toimintasuunnitelma 2024–2025	Toteutunut 2024–2025
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotoiminnan johtaminen tietoon perustuen	Seurantamittariston tietopohjan rakentaminen	Konsernihallinnon yhteisten palvelujen tietopalvelut ja järjestämistoiminnon hyte-tiimi	Mittariston kehittäminen aloitettu, 1. versio valmis 2023 aikana	Kestävän kehityksen mittareita voidaan käyttää soveltuvin osin.	Lisätään kestävän kehityksen mittareihin tarvittavat määrät.	Kestävän kehityksen mittareita on tarkasteltu sukupuolten, koulutustason ja ikäryhmän mukaan toimenpiteiden kohdentamiseksi.
Kannustetaan kehittämään tasa-arvoa- ja yhdenvertaisuutta edistäviä palveluja	Yhta-toimikunta julistaa vuosittaisen kilpailun ja jakaa yhtä-palkinnon	Yhta-toimikunta	Kilpailun valmistelu tehty 2022, kilpailun julkistus 2023	Kilpailua ei ole toteutettu, koska yhtä-toimikunta lakkautettiin sote-uudistuksen yhteydessä.	Ei toteuteta kilpailua tällä erää.	Palkitsemista ei laajenneta, vaan jatketaan "vuoden monikulttuurinen ja antirasistinen teko"- palkinnolla.
Kuntalaisten opastaminen ja tietoisuuden lisääminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Palveluohjausta ja opastusta digitaalisten palveluiden ja laitteiden käyttöön ja lomakkeiden täyttöön eri kaupunginosissa matalan kynnyksen palvelupisteissä esim. lähiötuovissa	Konsernihallinnon järjestämistoiminnon hyte-tiimi, viestintä- ja markkinointipalvelut, asiakaspalvelut, palvelualueet, järjestöt, vaikuttajaryhmät	Tilaisuuksien määrä eri kaupunginosissa	Lausteen lähiötuvalla, Maarian kylätalossa ja Auralassa on järjestetty digitukea. Auralassa on ollut 9 kertaa vertaisdigineuvontaa 2023.	Jatketaan digitukea alueolohuoneissa.	Digitukea ja palveluohjausta on tarjottu laajasti eri puolilla kaupunkia mm. alueolohuoneissa ja toteutettu digikiertue lähikirjastoissa. Hyte-avustusta mm. digituen antamiseen on saanut 20 eri tahoa.
Kuntalaisten opastaminen ja tietoisuuden lisääminen yhdenvertaisuuden edistämiseksi	Osallisuuden moninaisten keinojen viestinnällinen esiintuonti toistuvasti: työpajat, tilaisuudet, tiedotteet ja asiakaspalvelupisteiden esiintuonti	Konsernihallinnon järjestämistoiminnon hyte-tiimi, viestintä- ja markkinointipalvelut, asiakaspalvelut, palvelualueet, järjestöt, vaikuttajaryhmät	Viestinnällisten toimenpiteiden määrä	Aluefoorumit, järjestöfoorumi, Pormestarit kylässä-tapahtumat, Kerrokantasi-kyseilyt	Aluetyön konseptia kehitetään.	Osallisuuden kehittämiseksi on luotu kansalaispaneeli-toimintamalli ja asukasbudjetin viestintään on panostettu entistä enemmän. Kirjastoon on perustettu monikulttuurisuus- ja monikielisyystyöinformaatikon vakanssi.

Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kehitetään yhteistyötä Turun yhdenvertaisuustoimijoiden kanssa ja viedään tarvittavia näkökulmia eteenpäin yhtätmk:n kautta	Konsernihallinnon järjestämistoiminnon hyte-tiimi , vaikuttajaryhmien sihteerit, vaikuttajaryhmät sekä yhtätoimikunta	Yhteistyön suunnitelma tehty keväät 2022 aikana, yhteistyö aloitettu syksy 2022	Yhtä-toimikunta on lakkautettu.	Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo otetaan huomioon vaikuttajaryhmien työssä.	Vaikuttajaryhmien työssä on jalkauduttu eri kohderyhmien kuulemiseksi entistä enemmän eri puolille kaupunkia kuulemaan asukkaiden moninaisten näkökulmia ja toiveita.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kansallisen uudistettavan romanipoliittisen ohjelman toimenpiteiden toteuttamisen suunnittelu Turun alueella	Konsernihallinnon järjestämistoiminnon hyte-tiimi, palvelualueet	Taustaselvitys 2022, toimenpiteet 2023 alkuun mennessä määritelty	On aloitettu romani-kulttuuriin kuuluvien henkilöiden kuuleminen 2023.	Seuraava kuulemistilaisuus on helmikuussa 2024. Kokemusasiantuntijoiden osaamisen hyödyntäminen nuorisopalveluissa	Nuorisopalveluissa on nimetty romanasioista vastaava nuorisotyöntekijä. Musiikillista ohjausta ja harrastustoimintaan kiinnittymistä kehitetty. Etsivällä nuorisotyöllä tavoitettu romaninuria ja tarjottu ohjausta koulutukseen, työhön ja arjen hallintaan. Diives! Romanien kirjastopalvelut keskiössä -projekti toteutettu romaniyhdistyksen kanssa.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa	Sukupuolineutraalit puku-, pesu- ja wc -tilat huomioidaan kaupungin tilasuunnitteluohjeistuksessa sekä uusien ja peruskorjattavien tilojen suunnitelmissa	Konsernihallinnon tilapalvelut , Kaupunkirakentamisen palvelualue/ toimitilojen rakennuttaminen	Ohjeistus tehty 2022 aikana	Kaupunki noudattaa omia ja valtakunnallisia yleisiä ohjeita ja lakeja. Lisäksi sukupuolineutraalius- ja esteettömyysasiat ovat mukana omassa suunnittelunohjauksessamme.	Täsmällisemmät ohjeistukset itse tilasuunnitteluun tulevat käynnissä olevan tilakonseptointityön myötä, ensin päiväkotitilat ja koulutiloihin,	Päiväkotien suunnittelun käsikirjan käyttämisestä Turun kaupungin tiloissa tehtiin 2/2025. Käsikirja takaa tasarvoiset yhdenmukaiset ja tasalaatuiset päiväkotitilat ympäri Turua.

kuin palveluiden suunnittelussa					kevään ja kesän 2024 aikana.	Perusopetuksen käsikirja on viimeistelyssä. Käsikirjoissa huomioidaan mm. esteettömät ja sukupuolineutraalit puku-, -pesu- ja wc tilat.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Ehkäistään ja puretaan asuinalueiden segregatiota sekä lisätään tasa-arvoista kaupunkikehitystä aktiivisen maankäyttöpolitiikan keinoilla. (Kh lisäys)	Konsernihallinnon tilapalvelut , Kaupunkirakentamisen palvelualue/ toimitilojen rakennuttaminen			Segregaation ja sen vaikutusten vähentämisen toimintamallista päätettiin 10.6.2024. Tarkoituksena selkeyttää kokonaisuuden johtamista ja pitkällä tähtäimellä katkaista segregatiokehitys. Työtä ohjaa neljä strategista päämäärää: 1) Lasten ja lapsiperheiden sekä koulusegregaation ehkäisy, 2) Alueiden erityispiirteet huomioiva palveluverkko ja asuinalueiden laatu, 3) Kaupunkitasoinen mahdollisuuksien asuntopolitiikka, 4) Maahan muuttaneiden onnistunut kotoutuminen.	
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kehitetään viestintää saavutettavammaksi vähemmistöryhmät huomioiden, jotta saadaan uusia käyttäjiä palveluihin.	Vapaa-ajan palvelukokonaisuus	Kävijämäärät, toteutumisen raportit	Vapaa-ajan palvelukokonaisuuden yhteisessä viestinnässä on pyritty huomioimaan eri kohderyhmien saavuttaminen eri viestintäkanavia käyttäen.	Viestintä erityisryhmät huomioon ottaen. Liikkuvien/jalkautuvien palveluiden avulla viedään palveluita eri asuinalueille.	Kaikki entisen Vapaa-ajan palvelualueet ovat liisänneet viestinnässään selkeämmän suomen käyttöä ja saavutettavuutta. Nuorisopalveluissa tarjotaan lomatoimintaa ja erityisnuorisotyötä eri asuinalueilla. Lasten ja nuorten ohjatun liikuntaharrastamisen (Boostii-etu) edistämiseksi vähävaraisten tai monikulttuurisen kohderyhmän tavoittamista edistetty järjestöyhteistyön keinoin. Selkokielisten kirjastoierrosten määrää

						kasvatettu. Selkokielen lasten lukutaitoesite tehty ja toteutettu selkovinkkauksia.. Henkilökuntaa koulutettu selkosuomen käyttöön. Kirjasto täynnä lapsia -projektissa tiivistetty yhteistyötä päiväkotien kanssa ja kehitetty viestintää.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kehitetään digitaalisia palveluita, joilla lisätään palveluiden saavutettavuutta.	Vapaa-ajan palvelukokonaisuus	Toteutumisen raportit	Liikuntapalveluissa palvelukehitystä, kaupungin uudet verkkosivut saavutettavammiksi, orkesterin virtuaalikiertue, digitaaliset museopalvelut	Yhteisten hyvinvointituotteiden kehittäminen (kimmokeranneke ym.).	Kimmoketoiminta vakiintunut, kehitystarpeita kartoitettu ja kehittämistä jatkettu. Vince-hankkeessa huomioitu myös vapaa-ajan sisältöjä. Boostii-edun taustalle kehitetty sähköinen järjestelmä, johon integroitiin harrastuskoutsi-työkalu. Orkesterin digitaaliset esittelymateriaalit on tuotettu selkosuomeksi. OmaKirjasto-verkkopalveluun lisätty sisältöjä. Museot ovat kehittäneet myös alueellista saavutettavuutta lisäneitä digitaalisia palveluita kuten priikka.fi, raari.fi ja kokoelmanhallintajärjestelmä Aina. WAM:n

						henkilökunta suorittaa Digituen osaamismerkkejä palveluiden parantamiseksi.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Järjestetään maksuttomia toimintoja ja tapahtumia, joihin kaikilla on mahdollisuus osallistua sosioekonomisesta asemasta huolimatta.	Vapaa-ajan palvelukokonaisuus	Toimintojen ja tapahtumien määrät, toteutumisen raportit	Vapaa-ajan palvelukokonaisuudessa on yhteisesti järjestetty lapsille ja nuorille maksutonta toimintaa mm. loma-aikoina sekä harrastusmahdollisuuksia harrastamisen Turun mallin avulla. Yhteistyössä on järjestetty myös Suomi tutuksi -tapahtumia, joissa maahanmuuttajat ovat päässeet tutustumaan eri vapaa-ajan palveluihin.	Maksuttomien toimintojen, tapahtumien ja tilojen avulla mahdollistetaan toimintoihin osallistuminen sosioekonomisesta asemasta huolimatta. Harrastustoiminnan mahdollistaminen lapsille ja nuorille.	Entisen vapaa-ajan palvelukokonaisuudessa on tarjottu maksuttomia tiloja, tapahtumia ja toimintoja, kuten loma-ajantoimintaa ja harrastusmahdollisuuksia. Suomi tutuksi -toimintaa ja kotoutuskoulutuksien osana toteutettavia tutustumis- ja opastuskierroksia on jatkettu ja kehitetty aktiivisesti. Näistä raportoituista toiminnoista tarkemmat tiedot ovat taulukon lopussa *
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kootaan vapaan yhtäryhmä, jossa kehitetään palvelukokonaisuuden tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioita.	Vapaa-ajan palvelukokonaisuus	Ryhmän kokoaminen	On koottu vapaa-ajan palvelukokonaisuuden yhtäryhmä, jossa ovat edustettuina kaikki palvelualueet. Ryhmä on koontunut aktiivisesti ja jatkaa toimintaansa.	Kulttuurin, liikunnan sekä lasten ja nuorten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo-ryhmä jatkaa yhtä-asioiden kehittämistä ja tiedon levittämistä omissa palvelukokonaisuuksissaan.	Kulttuurin, liikunnan ja nuorisopalveluiden monikulttuurisuus- ja yhdenvertaisuusverkosto kokoontui säännöllisesti. Ryhmä on yhdistynyt Monimaan, monikulttuurisuusasioita käsittelevän työryhmän kanssa. Yhdistynyt työryhmä ratkoo yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja kulttuurisen moninaisuuden kysymyksiä vapaa-ajan palvelutarjonnassa ja toiminnassa.

Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Kehitetään asiakaspalvelua tasa-arvoiseen kohtaamiseen hyödyntämällä Majakka-koulutusta	Vapaa-ajan palvelukokonaisuus	Asiakaspalautteet	Majakka-koulutusta ei juuri hyödynnetty asiakaspalvelun kehittämisessä. Asiakaspalvelusta on osallistuttu yhteisiin koulutuksiin mm. asiakaskohtaamisiin liittyen.	Osallistutaan edelleen sopiviin koulutuksiin.	Nuorisopalveluiden palvelusuunnitelman mukaisesti on järjestetty yhdenvertaisuuskoulutuksia henkilökunnalle.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Koulusegregaation vähentäminen -hanke (25.11.2021-23.12.2023): tuloksena syntyy koulusegregaation ehkäisemisen toimenpiteiden tiekartta mittareineen. Turun lukutaitostrategia 2030 -hanke (vuosi 2024): tuloksena syntyy lasten ja nuorten lukutaito-ohjelma varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.	Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden johtoryhmä, projektipäällikkö, kaupunkitason sparrausryhmä Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden johtoryhmä,	Hankkeiden vaikutavuuden mittarit Mittarit vielä työn alla	Koulusegregaation ehkäisemisen toimenpiteiden tiekartta mittareineen valmistuu 04/24 mennessä. Valmisteltiin Turun lukutaitostrategian hankesuunnitelma.	Koulusegregaation ehkäisemisen toimenpiteet jalkauteaan kasvatukseen ja opetuksen kentälle Koulusegregaation vähentäminen Turussa -jatko-hankkeen aikana (31.12.2025 mennessä). Tehdään lukutaito-ohjelma toimenpiteineen.	Koulusegregaatiota ehkäisevät toimenpiteet on kirjattu 1.6. 2025 toimintansa aloittaneen Lasten ja nuorten palvelukokonaisuuden kaikkien palvelualueiden vuosisuunnitelmiin ja toimenpiteet ovat käynnissä. Lukutaito-ohjelma toimenpiteineen on tehty ja sitä edistävät toimenpiteet ovat käynnissä kaikilla palvelualueilla.

Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa	Osaamisen kärkihanke: laaditaan selvitys eriytyemisestä ja segregatiokehityksestä näkökulmana osaaminen, koulutus ja kyvykkyydet.	Kärkihankkeen hankkejohtaja	Selvitys valmiina vuonna 2023	Selvitys ja toimenpide-ehdotukset valmistuvat vuoden 2024 aikana.	Selvitys ja toimenpide-ehdotukset valmistuvat vuoden 2024 aikana.	Segregaatiotyön perusteina toimivat selvitetty alueelliset erot.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomiointi niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.	Varhainen vaativa erityinen tuki Varsinais-Suomessa- projekti lapsille, joilla erityisen tuen tarvetta jo varhaiskasvatuksessa: kehitetään monialaisen yhteistyön toimintamalleja sekä -kulttuuria tuleva vaka-lain muutos ja kuntien tarpeet huomioiden.	Varhaiskasvatus	Projektin tavoitteiden toteutumisen seuranta	Oppimisen tuen kehittämiprojektin tuloksena on varhaiskasvatukseen tehty yhteinen kolmitasoisien tuen toimintamalli, vahvistettu henkilöstön pedagogista osaamista koulutuksia järjestämällä ja tehty oppimisen tuen palvelusivusto toimintamallin käyttöönoton tueksi.	Kolmitasoisien tuen toimintamallin käyttöönotto ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tukeminen käyttöönoton eri vaiheissa.	Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön kolmitasoisien tuen toimintamalli ja palvelusivusto käyttöönoton tueksi. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä on tuettu käyttöönoton eri vaiheissa mm. järjestämällä koulutuksia.

<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.</p>	<p>Tasa-arvorahoitus: kohdennetaan tuki niille kouluille ja esiopetusryhmille, joiden toimintalueilla kotien tarjoama koulunkäynnin tuki on vanhempien työttömyyden, alhaisen koulutustason tai puutteellisen kielitaidon vuoksi tavanomaista vähäisempää. Pyritään pysyvien toimintamallien luomiseen koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.</p>	<p>Varhaiskasvatus Perusopetus</p>	<p>Tasa-arvorahan tuen raportti</p>	<p>Avustuksella on paljattu erityisopettajia, opettajia sekä avustajia esi- ja perusopetukseen sekä mahdollistettu samanaikaisopettajien käyttäminen ja ryhmien pilkkominen toimivimmiksi. Perusopetuksessa kohdeyrymänä ovat olleet tehostetun tuen piirissä olevat oppilaat. Esiopetuksessa lisäresurssi on kohdennettu tukemaan lasten entistä tasa-arvoisempaa osallistumista esiopetusryhmiin. Lisäresursseilla on kyetty tarjoamaan oppilaille ja lapsille entistä vahvempaa tukea.</p>	<p>Toiminnan jatkamiseksi haetaan jatkorahoitusta vuosille 2024–2027 (valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin).</p>	<p>Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin haettiin ja saatiin vuosille 2024–2027 valtion erityisavustusta. Lisäresurssi on suunnattu ja kohdennettu tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin yhteisesti tunnistettujen tarpeiden ja rahoittajan määrittelemien indikaattoritietojen mukaisesti.</p>
<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.</p>	<p>Lukion OPS:ssa nostetaan yhdenvertaisuus ja kielitietoisuus ja S2</p>	<p>Lukiokoulutus</p>	<p>Tilaisuuksien määrä, osallistujamäärät</p>	<p>Suomi toisena kielenä -opetus on laitetu tarjolle päivälukioiden kurssitarjottimelle. Opinto-ohjauksen Tie tulevaisuuteen -projektissa kehitettyjä monikielisten opiskelijoiden tuen malleja on otettu soveltuvien osin käyttöön. Opetus- ja</p>	<p>Laadukas ja saatettava Turun lukiokoulutus -projektin toimenpiteenä kartoitetaan opiskelijoiden yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja saatavuuteen liittyviä kehittämistarpeita ja tehdään työsuunnitelmat</p>	<p>Lukiokoulutuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmapihja päivitettiin osana laatu-työn vuosikelloa. Lisäksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt yhdistettiin osaksi vuosittaisista opiskelijoiden hyvinvointikyselyä. Myös henkilöstöä</p>

				ohjaushenkilöstölle on järjestetty työpajoja kielitietoisuudesta.	tilanteen korjaamiseksi. Pilotoidaan Satsaus suomen kieleen -passin käyttöä monikielisten opiskelijoiden tukemiseksi.	koulutettiin laajasti aihealueeseen liittyen.
Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.	Edistetään henkilöstön osaamista järjestämällä koulutusta sekä työpajoja yhdenvertaisuudesta, tasa-arvoisuudesta ja sukupuolten moninaisuudesta sekä normitietoisesta pedagogiikasta.	Ammatillinen koulutus	Tilaisuuksien määrä	Koulutukset on siirretty alkavaksi syksyllä 2024.	Järjestetään syksyllä-24 teemaan liittyviä koulutuksia.	Syksyllä 2024 kaikissa yksiköissä järjestettiin koko henkilöstölle Kunioittava kohtaaminen (teemana sateenkaarinuorten kohtaaminen ja sukupuolen moninaisuus) -koulutuksia ja -työpajoja. Vastaavia toteutettu myös osassa koulutaloista opiskelijoille, tähän luotu malli. TAln yhteinen aloitustilaisuus. Koulutalojen tilaisuudet 6 kpl. Opiskelijoille toimintapisteitä ja työpajoja teemasta hyvinvointiviikkojen yhteydessä.

<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.</p>	<p>Ennaltaehkäistään väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää ja puututaan siihen: 1) Wilmaan laaditaan opiskelijoille kiusaamis- ja häirintäilmoitus ja sovitaan käsittelyprosessi, 2) Oppilaitokseen nimetään kiusaamis- ja häirintäyhdyshenkilö, 3) Kuvataan laadukas vuorovaikutus sekä opiskelijoiden kesken että opiskelijoiden ja henkilöstön välillä.</p>	<p>Ammatillinen koulutus</p>	<p>Puuttumisen tavat, protokolla ja yhteistyötahot, dokumentointi määritelty-TAI:n ta-solla, mitä ilmoittamisen jälkeen tapahtuu. Henkilöt määritelty. Kuvaus teht.</p>	<p>Kiusaamis- ja häirintäohjeistus on tehty ja käsittelyprosessi vastuutahoineen on sovittu. Valmisteltiin toisen asteen oppimisen tuen ja ohjauksen strategiaa 2030.</p>	<p>Toimeenpannaan TAI:n yhteinen kiusaamis- ja häirintäohjeistus sekä toisen asteen oppimisen tuen ja ohjauksen strategia toimenpiteineen. Kehitetään oppimisen tuen toimintamalleja osana Laatia oppimisen tukeen TAI:ssa -projektia.</p>	<p>Yhteinen ohjeistus kiusaamis- ja häirintätilanteisiin toimenpiteineen otettiin käyttöön. Turvallinen toinen aste -projektissa tehtiin turvallisuusohje kriisi- ja häiriötilanteisiin, ohje turvallisuuden tunteen palauttamiseksi sekä tuotettiin ns. kriisikortit/huoneentaulut akuuteissa tilanteissa toimimiseen väkivaltilanteisiin puuttumiseksi. Tuen toimintamalleja on kehitetty ja otettu käyttöön Laatia oppimisen tukeen -projektissa.</p>
	<p>Ruotsinkieliset päiväkodit ja koulut suunnitellaan niin, että ovat hyvien kulkuyhteyksien varrella ja saavutettavia julkisella ja kevyellä liikenteellä</p>	<p>Perusopetus, varhaiskasvatus, Konsernihallinto/ Järjestämistoiminnot/ Palveluverkkosuunnittelu</p>	<p>Ruotsinkielinen palveluverkkokartoitus tehty 2022</p>	<p>Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkkokartoitus on tehty.</p>	<p>Toimeenpannaan varhaiskasvatuksen palveluverkkokartoituksen mukainen toiminta.</p>	<p>Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen mukainen toiminta on käynnissä.</p>

<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.</p>	<p>Monikulttuuriopetuksen kehittäminen/ kotoutumisen: kouluissa toteutetaan omankielisiä vanhempainiltoja, erilaisia tapahtumia (esim. Huoltajat kylässä koulussa) maahanmuuttajataustaisten lasten huoltajille ja kehitetään viestintää entisestään eri kielillä.</p>	<p>Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden johtoryhmä ja viestintä yhdessä</p>	<p>Omankielisten vanhempainiltojen ja tiedotteiden määrä / riittävyyden arviointi vuosittain</p>	<p>ALUSTA-hankkeessa on kehitetty monikielisille huoltajille suunnattu Iltakahvit-vanhempainilto-konsepti. Lisäksi tehty eri kieliversiot monikielisille huoltajille suunnatuista keskeisistä viesteistä ja ohjeista (esim. koulupoissaolot, koulutulukaskirje, monikielisten lasten kouluun ilmoittautuminen) sekä tuettu henkilöstöä monikielisten perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä ja viestinnässä.</p>	<p>Jatketaan monikielisten oppilaiden valmistavasta koulutuksesta perusopetukseen tai jatko-opintoihin siirtymistä tukevien ja sujuvoittavien toimintamallien kehittämistä ja käyttöönottoa osana ALUSTA-hanketta.</p>	<p>ALUSTA-projektin tuloksena syntyneet hyvät käytännöt toteuttaa kouluissa omakielisiä vanhempainiltoja ym. tilaisuuksia sekä tukea monikielisten lasten koulunkäyntiä on otettu käyttöön projektin päättyttyä. Aloitettiin yläkouluiässä maahan saapuneiden nuorten opinto-ohjauksen kehittäminen valmistavasta opetuksesta seuraaville kouluasteille sujuvien siirtymien mahdollistamiseksi.</p>
<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa.</p>		<p>Elinvoiman palvelukokonaisuus, työllisyyspalvelut</p>		<p>Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kehittäminen työllisyyspalveluissa tulee uutena yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaan. Palvelut siirtyvät kaupungin vastuulle kokonaan vuonna 2025.</p>	<p>Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa lähdetään työstämään elinvoiman palvelukokonaisuuden kanssa.</p>	<p>Kotoutumiskoulutuksia on lisätty, jonka vuoksi valtiolta siirtyneet asiakasjonot on saatu purettua. Kielikoulutusta on hankittu kotoutumisaikaa ylittäneille asiakkaille. Hitta din egen väg hankkeessa on kehitetty kotoutumista ruotsin kielellä. Valmisteltiin työllisyyden järjestöavustuksen käyttöönottoa vuosille 2026–2027, jossa kohderyhmänä pitkäaikaisesti työttömät.</p>

<p>Heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä eri vähemmistöryhmien tilanteiden ja näkökulmien huomioiminen niin päätöksenteossa kuin palveluiden suunnittelussa</p>	<p>Järjestetään maksuttomia toimintoja ja tapahtumia, joihin kaikilla on mahdollisuus osallistua sosioekonomisesta asemasta huolimatta.</p>	<p>Vapaa-ajan palvelukokonaisuus toteutus 2024-25</p>
<p>* Entisen vapaa-ajan palvelukokonaisuudessa on tarjottu maksuttomia tiloja, tapahtumia ja toimintoja, kuten loma-ajantoimintaa ja harrastusmahdollisuuksia. Suomi tutuksi –toimintaa ja kotoutumiskoulutuksien osaa toteutettavia tutustumis- ja opastuskierroksia on jatkettu ja kehitetty aktiivisesti. Näistä raportoiduista toiminnoista tarkemmat tiedot alla:</p> <p>Liikuntapalveluissa on suunniteltu, kehitetty ja toteutettu yhteistyöhankkeiden kautta maksuttomia, sosioekonomisesti heikoimmille asuinalueilla helposti saavutettavia liikunta-, harrastus- ja hyvinvointitapahtumia (mm. Boostii-harrastuspäivät perheille, Eväitä Arkeen –tapahtumat ikääntyneille) sekä tuettu toiveita ja tarpeita vastaavan harrastustarjonnan syntymistä.</p> <p>Vuonna 2025 otettiin käyttöön Boostii-etu: uusi tapa tukea lasten ja nuorten ohjattua liikuntaharrastamista. Edun tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten hyvinvointia, hillitä kotitalouksien harrastuskustannusten nousua sekä edistää sukupuolten, liikuntalajien ja asuinalueiden välistä tasa-arvoa. Novo Nordisk Finland -yhteistyöhankkeen sekä Suomi Liikkeelle -kehittämishankkeen seurayhteistyömuotojen ja Boostii-tapahtumien kautta tuettu toiveita ja tarpeita vastaavan harrastustarjonnan syntymistä, Boostii-edun tietoisuutta ja käyttöä sosioekonomisesti heikoimmilla asuinalueilla. Käyttöön otettiin myös Boostii-etua täydentävä vähävaraisten erillinen avustusmuoto, jonka tavoitteena on mahdollistaa ohjattu liikuntaharrastus taloudellisesti haastavassa tilanteessa oleville 7–17-vuotiaille. Lisäksi vuoden 2025 alusta otettiin käyttöön yksityisten liikuntatilojen korotettu avustus (n. 70 %), minkä tarkoituksena on edistää lajien tasa-arvoa.</p> <p>Turun oma harrastuskysely peruskouluikäisille lapsille ja nuorille toteutettiin ensimmäistä kertaa. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa peruskouluikäisten harrastamista ja harrastustoiveita. Kyselyyn vastasi 11 140 peruskouluikäistä oppilasta. Harrastamisen Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa suunniteltu ja toteutettu yhteisvaikuttavasti liikunnan palvelualueen, lasten ja nuorten palvelualueen sekä kulttuurin palvelukokonaisuuden kanssa. Monikielisille tytöille on järjestetty maksutonta harrastustoimintaa.</p> <p>Yli 65-vuotiaiden maksuttomia Liiku lähellä -ryhmiä on toteutettu noin 40 eri asuinalueella palveluiden saavutettavuutta edistään.</p> <p>Orkesterin yleisötyötoiminta keskittyy erittäin vahvasti palvelemaan heikommassa asemassa olevia väestöryhmiä sekä eri vähemmistöryhmiä. Toiminta on laajaa ja monipuolista, josta muutamia nostoja: Kiertävä Junioriklubi -mallilla sisältöjä viety eri alueille yhdessä paikallistoimijoiden kanssa. Suomen Sinfoniaorkesterit ry palkitsi Kiertävän Junioriklubin Helena Värrin -palkinnolla, joka myönnetään vuoden yleisötyötoiminnalle. Orkesteri teki yhteistyötä Varissuon iloisten puhaltajien eli VIP-orkesterin kanssa. TFO:n muusikot kävivät vetämässä työpajoja ja soittamassa konsertteja yhdessä VIP:n kanssa. Orkesteri järjesti avoimia kenraaliharjoituksia ja toiminnan esittelyitä Suomi tutuksi</p>		

-ryhmille. Vuonna 2024 tilaisuuksia oli 8 kpl ja ne tavoittivat yhteensä 479 ihmistä. Vuonna 2025 tilaisuuksia oli 7 kpl ja ne tavoittivat yhteensä 405 ihmistä. Orkesterilla on ollut paljon Kimmoke-yhteistyötä: talokierroksia, avoimia kenraaliharjoituksia ja ilmaislippuja konsertteihin.

Kirjasto on toteuttanut Liikkuvan resurssikeskuksen kanssa kiertueen asuinalueilla ja vierailuja yhdistysten senioriryhmissä alueilla lisätty. Kimmoke-yhteistyötä kehitetty. Kirjasto tutuksi-kierroksilla tavoitettu yli 1300 muunkielistä asiakasta. Maksuttomia tapahtumia toteutettu eri kohderyhmille kaikissa kirjastoissa. Päiväkodeille on luotu iltasatukirjahyllyjä vanhempien ja päiväkotien käyttöön. Kirjakassipalvelua toimintarajoitteisille kehitetty. Monikielinen kielikahvila -konsepti luotu ja vakiinnutettu pysyväksi toiminnaksi.

Turun kaupungin museot ovat tarjonneet ilmaisia sisäänpääsyjä näyttelyihin ja museoihin (kaupunginmuseo kuukausittaisilla ilmaispäivillä, WAMin galleriatila oli maksuton). Museot ovat tehneet yhteistyötä muun muassa Varhan kanssa ikääntyneiden saapuvassa yleisötyössä (WAMin Wäinö Senior-toiminta) sekä etsivän perhetyön kanssa (WAMin taidepajat). Museoissa on toteutettu Kulttuurin kutsuvieras -toimintaa. WAMin Kilta Galleriassa on tarjottu maksuttomia, kielitaidosta riippumatta saavutettavia taidetyöpajoja.